

Маънавий-маърифий,
илемий-услубий журнал.
1996 йилда ташкил этилган.

Таҳрир ҳайъати раиси:
А.Ҳ.ТОШҚУЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий
ва ўрта маҳсус таълим вазири

Таҳрир ҳайъати раиси
ўринбосарлари:
У.Ш.БЕГИМҚУЛОВ
С.М.БУЗРУКХОНОВ

Бош муҳаррир:
З.Т.ХАКИМОВ

Бош муҳаррир ўринбосари:
М.Х.ЭСАНОВ

Таҳрир ҳайъати аъзолари:
О.Қ.РИХСИМБАЕВ

О.Ҳ.БАЗАРОВ

И.У.ИБРАГИМОВ

М.ТАЖИЕВ

Г. К.БАХОДИРОВА

Ў.П.УМУРЗАҚОВ

И.У.МАЖИДОВ

С.М.ТУРОБЖОНОВ

К.А.ШАРИПОВ

Р.И.ХАЛМУРАДОВ

Н.К.МАДИЯРОВ

М.К.КОДИРОВ

Жамоатчилик кенгаши
аъзолари:

Х.А.АКБАРОВ, Г.Ш.РИХСИЕВА,
К.Ҳ.КАРИМОВ, Ж.А.РИЗАЕВ,

Ш.Т.КУДРАТХАДЖАЕВ,

Б.Ш.УСМОНОВ,

Ш.С.СИРОЖИДДИНОВ,

Т.З.ТЕШАБАЕВ, М.Т.ХОДЖИЕВ,

У.ҚОСИМХЎЖАЕВ,

Қ.Ҳ.АБДУРАХМАНОВ,

Б.И.АБДУЛЛАЕВ,

Н.М.ЖАББОРОВ, В.К.ЖАРОВ,

М.А.ЖУМОМУРОТОВ

Масъул муҳаррир:
М.ТОЖИЕВ

Таҳририят аъзолари:

З.ЖУМАНОВА

М.НУРМЕТОВА

У.САИДОВ

TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYA

2021/5-сон

Мундарижа:

ТАЪЛИМ МЕНЕЖМЕНТИ

U.Marasulova. Jamoani boshqarishda muloqot madaniyati va uning o‘rnı	4
B.Qo‘chqorov. Ta’limda rag’batlantirish metodlaridan foydalanish ...	8

МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ-МОДУЛЬ-КРЕДИТ ТИЗИМИНИНГ АСОСИ

3.Чоршанбиев. Кредит модул тизимида талабаларнинг касбий тайёргарлигини табақалаштирилган ёндашув асосида амалга ошириш мазмуни	14
---	----

ТАЪЛИМДА УЗЛУКСИЗЛИК ВА УЗВИЙЛИК

П.Пўлатова. Имконияти чекланган фарзанди бор ота-оналар учун тавсиялар	20
Д.Тангриева. Актёр ижодида пластик харакатлар ifodaviyligini таълимда ёритилиши	24

M.Vohidova. Boshlang‘ich ta’limning ona tili va o‘qish o‘quv dasturi mazmunini takomillashtirish bo‘yicha tahliliy takliflar va mulohazalar	26
---	----

D.Mustafayeva. Yangi O‘zbekistonda ta’lim sifatini oshirish istiqbollari: islohotlar va yangiliklar	32
---	----

D.Anvarova. Eshitishda nuqsoni bo‘lgan bolalarning bilish jarayonlarining o‘ziga xos xususiyatlari	36
--	----

ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДАН ИНТЕГРАЦИЯСИ ИМКОНИЯТЛАРИ

Б.Тўракулова. Олий таълим кафедралари ҳамда ишлаб чиқариш корхоналари интеграциясини таъминлаш омиллари	40
---	----

К.Мухаммадиев. Таълим самарадорлигини оширишда жисмоний маданият ва спорт фанининг фанлараро боғланишини ташкил этиш	46
--	----

Н.Юсупова. Роль межпредметных связей в обучении математики учащихся вспомогательной школы	51
---	----

ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА АКТ ИМКОНИЯТЛАРИ

З.Мамаражабова. Ихтисослаштирилган мактабда адабий таълимда ахборот-коммуникатив технологияларидан фойдаланиш	54
---	----

Муассислар:
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлиги,
Олий таълимни
ривожлантириш тадқиқотлари
ва илғор технологияларни
татбиқ этиш маркази

Манзил: 100095, Тошкент
шахри, Олмазор тумани,
Шифо нур кўчаси, 75-ий
Телефон: (71) 207-03-41
e-mail: rmxat@edu.uz

Журнал Ўзбекистон Матбуот ва
ахборот агентлигидан 2014 йил
26 декабрда 0506 рақами билан
рўйхатдан ўтган.

*Журнал ҳар ойда ўзбек, рус ва
инглиз тилларида электрон
шаклда чоп этилади.*

“Ta’lim, fan va innovatsiya”
журнали Ўзбекистон
Республикаси Олий аттестация
комиссияси Раёсатининг
2015 йил 18 ноябрдаги
218/5-сонли қарори билан
13.00.00 – ПЕДАГОГИКА
ФАНЛАРИ бўйича, 2018 йил
28 ноябрдаги 247/6-сонли
қарори билан 23.00.00 –
СИЁСИЙ ФАНЛАР бўйича
докторлик диссертациялари
асосий илмий натижаларини
чоп этиш тавсия этилган илмий
нашрлар рўйхатига киритилган.

“Ta’lim, fan va innovatsiya” жур-
налидан кўчириб босиш фақат
таҳририятнинг розилиги билан
амалга оширилади. Мақолада
келтирилган фактларнинг тўғ-
рилиги учун муаллиф масъул-
дир. Таҳририят фикри муаллиф-
лар фикрига мос келмаслиги
мумкин.

*Журналнинг тўлиқ матнини
devedu.uz расмий сайтидан
юклаб олишингиз мумкин.*

Sh.Ro‘ziyev. Voleybol o‘yini texnikasi	59
Yo.Xakimova. Oliy ta’lim muassasalarida masofaviy o‘qitishning didaktik ta’motini takomillashtirishning metodlari va shakllari	66

ПЕДАГОГИКА ВА ПСИХОЛОГИЯ

M.Xamidova. Geometrik materialni o‘rgatish bo‘yicha korreksion-pedagogik ish mazmuni	70
M.Байбаева. Развитие общеобразовательного учреждения, как конкурентоспособной социально-психологической системы	74
A.Кошелева. Педагогическое мастерство в образовательном процессе творческих вузов	78
Б.Худойбердиев. Ўқувчиларда жисмоний-ақлий ривожланиш уйғунлигини амалга оширишнинг педагогик шартлари	82
A.Tajimuratov, M.Oolloqulov. Nutqi to‘liq rivojanmagan bolalarda nutqni tushunishni rivojlantirish yo‘llari	85
Sh.Amirsaidova. Aqli zaif o‘quvchilarni mehnatga o‘rgatish usullari	89
O.Пўлатова. Таълим воситаси асосида талабаларнинг мулоқотларини ривожлантириш	92
D.Азизова. Интеллектуал камчилиги бўлган ўқувчиларнинг атрофимиздаги олам дарсларида нутқни ўзлаштириш йўллари	97
D.Mirzoahmedova. O‘quvchilar jamoasida yuzaga keladigan nizoli vaziyatlarni hal etishning samarali yo‘llari	101
M.Jo‘raxo‘jayev. Uyda yakka tartibdagi ta’lim samaradorligini oshirishda art-terapiyadan foydalanish	105
G.Temurova. Bola shaxsini va nutqiy faoliyatini rivojlantiruvchi o‘yin turlari	108
X.Музаффарова, О.Турсунқуловая. Мактабгача ёшдаги болалар билан олиб бориладиган логопедик машғулотларни ўйинлар асосида ташкиллаштириш	114

ЗАМОНАВИЙ ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯЛАР ВА ЎҚУВ ЖАРАЁНИНИ ЛОЙИҲАЛАШ

I.Сиддиқов. Инновацион ёндашув асосида олий таълим муассасалари бошқарувига автономия принципларини жорий этиш зарурати	118
D.Mutalova. Ta’lim va tarbiya jarayoniga zamonaviy yondashuv usullari. Klaster	124
C.Сираҷев. Ахборотларни моделлаштиришда маълумотлар базаларини лойиҳалаштириш даражалари	130
I.Умиров. Талабаларда технологик компетенцияларни шакллантиришда инновацион ёндашувлар	134
I.Мадраҳимова. Адабиёт дарслари самарадорлигини oshiришда педагогик технологияларнинг ўрни	140
K.Jumanova, M.Yusupova. A new approach to teaching foreign languages: case study	142
A.Sheralieva. Legal language as part of the russian literary language	145

ТАЪЛИМ ТАРАҚҚИЁТИ

E.Nazirova, A.Nematov, M.Shukurova. O‘zaro dinamik aloqadagi qatlamlarda suvning filtratsiya jarayonini sonli modellashtirish	150
--	-----

Н.Абидова. Олигофренопедагогикада фанлараро боғланишларни амалга ошириш – билимлар тизимини шакллантириш имконияти сифатида	157
Ш.Сабирова. Новые веяния и приоритеты высшего образования в Узбекистане	162

МАЊНАВИЙ –АХЛОҚИЙ ТАРБИЯ ВА МАЊНАВИЙ ИШЛАР

Х.Тожибоева. Гендер ёндашув асосида ўсмир ёшдаги ўқувчиларни турли маданиятлар билан таништиришнинг педагогик имкониятлари	165
M.Abdullayeva. Maktabgacha ta'lim yo'nalishida ma'naviy tarbiya masalalari	168
Г.Бердиева. Ўқувчиларда қадриятли мулоқот маданиятини шакллантиришнинг тарихий негизлари	172
Х.Джулдикараева. Бугунги кунда оммавий сўзлашув маданиятининг инсон онгига таъсири	177

ТАЪЛИМ ТИЗИМИДАГИ ТЕРМИН ВА ТУШУНЧАЛАР

R.Allayorov, M.Xidirov. Geografiya ta'limalda toponimik ma'lumotlar va geografik terminlardan foydalanan metodikasi	182
D.Avezova. History of the study of historical and archaic lexical units in world linguistics	189

ТАЪЛИМ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ

Б.Холиқулов. Олий таълим техника йўналишларида чизиқли алгиберик масалаларини ечишда Mathcad дастуридан фойдаланиш	192
Л.Мирахмедова. Болалар нуткини ривожлантиришда логоритмик усуллар	197
А.Абдусаматов. Бошлангич таълимда ўкув фанларининг асосини ташкил этувчи методлар ва уларни кўллаш	200
Г.Кадирова. Кимёвий тажрибаларни ташкил этиш ва ўтказиш технологиясини такомиллаштириш	204

ТАЪЛИМДА КАСБГА ЙЎЛЛАШ

D.Rakhmonova. Requirements for preschool education teacher	210
S.Salimova. Improving the professional competences of future biology teachers	213

turli narsalar va ularni yasash uchun ishlatalgan materiallarning xossalarni bilib olish, narsalarni tashqi ko‘rishga qarab bir-biriga taqqoslash guruhlarga ajratishni o‘rgatish vazifalari amalgalashiriladi. Didaktik o‘yin davomida bolalar o‘rtaga qo‘yilgan masalani hal etishda sabr-matonathli bo‘lishga, qiziquvchanlikka, diqqat-e’tiborlilikka odatlantirib boriladi. Musiqaviy didaktik o‘yinlar orqali tovushlarni diqqat bilan tinglab baland-pastligiga ritmiga, tembriga, dinamikasiga qarab bir-biridan farq qila olishga o‘rgatib boriladi. Katta guruhda didaktik o‘yinlar quyidagi vazifalarni hal etishni maqsad qilib qo‘yadi. Kuzatuvchanlik, narsalarni tekshira bilish, bir-birini taqqoslays olish, ularning belgilaridagi kichik farqlarni aytib bera olish kabi sensor qobiliyatlarini tarbiyalash,

biron hayvon, o‘simgan, transport ta’rif-tavsif qilib berilganida ularning nomini topa olish malakasini o‘stirish, bolalarning umumiy tasavvurini buyumlarning umumiy belgilariga qarab guruhlarga bo‘lish qobiliyatini rivojlantirish, so‘z boyligini faollashtirish va to‘ldirish, qismlardan yaxlit narsalar (kubiklar, mozaika va boshqalar) yasash malakasini o‘stirish.

Bolalarning o‘yinlari qiziqarli, mazmunli bo‘lishi uchun o‘yining hamma turlaridan o‘rinli foydalanilsa, bolalarga ta’lim berish va ularni tarbiyalashda ijobil natijalarga erishiladi.

Shunday qilib, pedagogika fani o‘yinga bola shaxsini har tomonlama shakllantirish vositasi va ular hayotini tashkil etish shakli, bolalar jamoasini shakllantirish vositasi deb qaraydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Axmedova Z., Ayupova M., Xamidova M. Logopedik O‘yin. Toshkent-2013.
2. M.Ayupova. Logopediya. Toshkent-2007.
3. И.Г. Веретенникова. Логопедическая работа с детьми дошкольного возраста. Тошкент – 1998.
4. Nurkeldieva D.A., Ayupova M.Yu.,Axmedova Z.M. Barmoqlar mashqi va logopedik o‘yinlar. Toshkent “Yangi asr avlod” 2007.
5. Селиверстов В.И. Заикание у детей. -М.: Владос, 1994.
6. Зуева Л.Н. Настольная книга логопеда. - М.: АСТ, 2005г.

**Хайитгул Музаббарова,
тадқиқотчи, Жиззах Давлат Педагогика институти
Озода Турсунқулова,
магистр, Жиззах Давлат Педагогика институти**

МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАР БИЛАН ОЛИБ БОРИЛАДИГАН ЛОГОПЕДИК МАШГУЛОТЛАРНИ ЎЙИНЛАР АСОСИДА ТАШКИЛЛАШТИРИШ

Аннотация. Мақолада мактабгача таълим ёшидаги нутқи тўлиқ ривожланмаган болалар билан ўтиладиган логопедик машгулотларда дидактик ўйинлардан фойдаланиши юзасидан тавсиялар берилган.

Калим сўзлар: логопед, нутқ, дидактик ўйин, дастур, машгулот, таълим, тарбия.

Аннотация. В статье приводятся рекомендации по использованию дидактических игр на логопедических занятиях с детьми с недоразвитием речи

Ключевые слова: логопед, речь, дидактическая игра, программа, занятия, обучение, воспитание.

Annotation. The article provides recommendations for the use of didactic games in speech therapy classes for children with speech impediments of preschool age.

Key words: speech therapist, speech, didactic game, program, classes, training, education.

Мактабгача ёшдаги болалар нутқида турли хил нутқ камчиликлари, нүқсонлари учраб туради. Энг кўп учрайдиган нутқ нүқсонларидан бири нутқнинг тўлиқ ривожланмаганидир.

Мактабгача тарбия ёшдаги болалар боғчада олган таълим-тарбиясини мустақил давом эттирадилар. Нутқининг тўлиқ ривожланмаганидиги эса болаларнинг мактаб дастурини ўзлаштиришда орқада қолиш ҳолатлари кузатилади.

Таълим-тарбия жараёнини тўғри ташкил этиш учун нутқи тўлиқ ривожланмаган болаларнинг психологияк хусусиятларини ҳисобга олиш даркор. Нутқи тўлиқ ривожланмаган болаларнинг ота-оналари ва улар тарбияси билан шуғуланаётган логопедлар, педагоглар, психологлар боладаги бу нүқсонни бартараф этиш учун эрта ёшданоқ логопедик иш тизимини ташкил этишса, таълим жараёнининг сифат ва самарадорлиги янада ошиши мумкин.

Мактабгача таълим ёшидаги нутқи тўлиқ ривожланмаган болалар билан ўтиладиган логопедик машғулотларни уларнинг ёш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қизиқарли ўйинлар асосида ташкиллаштирилса, болалар нутқи янада фаоллашади. Логопед машғулотларда логопедик ўйинларнинг ижобий ҳаёжонга тўлиқ рухини сақлаган ҳолда қўлласа, ўқув ҳаракатларининг турли кўринишларидаги (эшитиш, гапириб бериш, кўрсатиб бериш) толиқишининг олдини олади, кўйилган вазифаларни ҳал қилишга йўналтирилган фронтал тартибга солинган ўйинлар болаларнинг мустақил ҳаракатлари билан бир маромда қўшиб олиб боради.

Логопед тўғри танланган усуллар асосида ўз диққатини тортиноқ, секин ўзлаштирадиган, сусткаш болалар ҳаракатини ўйин жараёнинда оширишга ва уларга далда беришга қаратади. Бунинг учун у бундай болалар билан тушунтириш ва йўлланма бериш ишларини олиб боради. Ўйин қоидаларини тушунтириб беради, ўйин йўлларини қайта кўрсатиб бериб ва уларнинг энг кичик муваффакиятини ҳам мақтаб кўяди, изоҳли баҳолайди. Логопед аста-секин бундай болаларнинг вазифаларини

умумий тарзда ҳал этишга, уларни фаол иштирок этишга ўргатади.

Вазифалар ҳажмини турли болалар учун турлича тақсимлаши ҳам мумкин. Логопедик машғулотлар жараёнинда логопедик ўйинлар турли усулларга асосланган ҳолда олиб борилади.

Энг яхши дидактик ўйинлар мустақил фолият қоидалари асосида тузилган бўлиб шу боисдан у болани билим ва мағҳорат эгаси бўлишига ундейди. Шу туфайли болалар ўйин тарзида машғулот билан шуғуланиши керак. Ўйин шаклида ўтказиладиган машғулотларни болалар қизиқиши билан қабул қиласидар, улар керакли сўз ва ҳаракатларни зўриқмай қизиқиши билан такрорлайдилар, дидактик ўйинлар болаларнинг билимларини осон ва қизиқарли йўсинда мустаҳкамлаш имконини беради.

Куйидаги дидактик ўйинлардан бир нечтаси болаларни мустақил нутқини ўстириши билан бирга кўникмаларини мустаҳкамлаш ниятида тавсия этилади.

“Дўқондан харид қилиш”

Мақсад: болаларни кишиларга маданий муомала қилишга ўргатиш. Оғзаки нутқ малакаларини ошириш.

Кўлланмалар: турли ўйинчоқлар, кийимлар.

Ўйиннинг бориши: болаларнинг ўйинчоқ кўргазмаси, ўйинчоқлар дўйончаси.

Логопед ўйин мазмунига кўра бугун болалар дунёси магазинига боришлигини, у ерда чиройли ва қизиқарли ўйинчоқлар борлигини, уларни кузатиш, танлаган ўйинчоқларини олишдан олдин сотувчига илтимос билан мурожаат қилишни айтади. Шунингдек, Логопед «марҳамат», «раҳмат» сўзларини эсдан чиқармаслик, аниқ, равон гапириш лозимлигини таъкидлайди.

“Бу нима?” ўйини

Ўйиннинг мақсади: болаларнинг предмет ва нарсалар ҳақидаги билимларини бойитиш.

Ўйиннинг бориши: маълумки, ҳар бир нарса-предметнинг ўзига хос хусусияти бўлгани каби овози ҳам бўлади. Масалан, қофоз шалдираиди, тахта тақиллайди, қўнгироқ жиринглайди.

Болалар ўйинда иштирок этаётган нарсанинг товуши орқали унин номини айтишга ўрганадилар. Бунинг учун логопед айрим нарсаларни болага кўрсатмаган ҳолда унинг овозини чиқаради. Масалан, у стакан ёки пиёлага қошиқни солиб шақиллатади.

Болалар логопеднинг ҳаракати орқали предметларнинг номини айтишга одатланиб борадилар.

Нутқда “Бу” олмошини кўллаш ўйини

Бола, кўзи боғланган ҳолатида ким гапираётганини топиши керак. Бироқ бир бола ўйинчоқ номини айтади, бошловчи ким айтганини топади.

–Бу Алишер, у – ўғил бола.

–Бу Малика, у – қиз бола.

“Хайвонлар, қушлар ва уларнинг ҳаракати”, “Топ, менда нима бор?” ўйинлари

Мақсад – савол ва жавоб беришга ўрганиш. Болалар уч-тўрттадан бўлиб, икки гурухга бўлинади. Биринчи гурухда расм туширилган карточкалар, иккинчи гурухда эса болалар навбати билан ҳайвонлар, қушлар ва уларнинг ҳаракатларини айтадилар. Масалан, қўйидагича:

Логопед – тарбиячи: Болалар:

–Ўрдак.....	– сувда сузяпти.
–Мушук.....	– стол тагида ётибди.
–Айик.....	– асал яляяпти.

Мавзу: “Мева ва сабзавотлар”

Тарбиячи – логопед; “Мен сизларга мева-сабзавотларнинг номини айтаман, сизлар эса уларнинг қандайлигини (ширинлиги, нордон-аччиқлиги, мазалилиги) айтасизлар”.

Логопед:

Олма –	
Нок –	
Олча –	
Пиёз –	
Памидор –	
Сабзи –	
Саримсоқ –	
Анор –	

Болалар:

– ширин, нордон	
– ширин	
– нордон	
– аччиқ	
– мазали	
– ширин	
– аччиқ	
– нордон	

“Топишмоқлар” ўйини бола ақлига фойдали машғулотdir. Топишмоқнинг ўзи – ижодий вазифадир.

Нутқи тўлиқ ривожланмаган мактабгача таълим ёшидаги болаларда топишмоқ топишга

нисбатан қизиқиши катта бўлади. Масалан:

– “О” десам, очилади, “Б” десам, ёпилади (оғиз)

– Онаси битта, боласи мингта (ой ва юлдузлар)

– Қўлсиз, оёқсиз эшик очар (Шомол)

– Икки оғайни бир бирини кўрмайди (кўз)

– Тўрт оёқли – темир түёқли (от)

– Одамга дўст, уйга қўриқчи (ит)

– Икки қўли калта, қорнида халта (кенгуру)

Логопедик машғулотлар жараёнида нутки тўлиқ ривожланмаган мактабгача таълим ёшидаги болалар учун логопедик ўйин турлари кўйидагилар:

1. Ҳайвонлар, қушлар ва уларнинг ҳаракатини ифодаловчи ўйинлар.

2. Мева ва сабзавотларни ўрганишга оид ўйинлар.

3. Меваларни умумлаштиришни ўрганишга доир ўйинлар.

4. Идиш-товоқлар ва озиқ-овқатлар маҳсулотларини ўрганишга доир ўйинлар.

5. Оила аъзоларини ўрганишга оид ўйинлар.

6. Тана аъзолари билан танишишга оид ўйинлар.

7. Ўз уйлари, манзилларини ўрганишга оид ўйинлар.

8. Ҳисоблаш малакаларини оширишга оид ўйинлар.

9. Йил фаслларини ўрганишга доир ўйинлар.

10. Рангларни ажратишга доир ўйинлар.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, нутқ камчиликларини бартараф этишда дифференциаллашган методлардан фойдаланишнинг аҳамияти катта экан.

Бундан ташқари, ота-оналар билан ишлаш, мустаҳкам алоқа ўрнатиш, логопед томонидан берилган топширикларни ўйда такрорланишига эътибор қаратиш ишлари ҳам тўғри ташкиллаштирилиши керак. Логопед иш фаолиятида дидактик ўйинлар, ҳаракатли ўйинлар, сўз ўйинларидан унумли фойдаланиши, ҳалқ оғзаки ижоди намуналарини иш фаолиятимизда унумли қўллаш ҳам болаларда учрайдиган нутқ камчиликларини бартараф этишга ёрдам беради.

Махсус таълим ёшидаги болалар учун содда ва қизиқарли ўйинлар, тез айтишлар, эртаклар айтиб бериш ёки суратларга қараб

эртак ўйлаб топиш, шеър ва ашулаларни ёд олиш ҳам катта самара беради. Тарбиячи ўз машғулотларини шундай ўтиши керакки, боланинг тасаввур оламида бу нарсаларни хаёлан ҳосил бўлмоғи керак.

Кичик ёшдаги болалар учун чиқарилган эртак китоблар турли-туман рангли ва қизиқарли суратларга бой бўлиши даркор. Бундай китобларни кўрган ҳар қандай боланинг адабиётга қизиқиши ортади ҳамда талаби ҳам кучаяди. Болалар учун яратилган китоблар атрофимизда бизни ўраб турган яшил ва жумбоқли табиатни асраб-авайлашга, ҳайвонот дунёсини билишга ва севишга, ўргатади, мурғак қалбларини

мехрға тўлдиради, онгларини ривожлантиради. Шулар асосида боланинг луғат бойлиги ортади ва нутқини ўстиради.

Тадқиқотларга асосланиб биз нутқ нуқсонларини бартараф этишда турли логопедик таъсир усусларидан фойдалансак кўзлаган мақсадга эришамиз. Логопедик ишда: интерфаол, ноанъанавий усуслар, техник во-ситалардан тўғри фойдалансак ва амалий, кўргазмали, оғзаки ва ўйин методларини ўз ўрнида қўлласак, нутқий нуқсонларни коррекциясида яхши натижа беради. Логопедик иш жараёнида юқоридаги усусларни қўлласак, ишимиз сермаҳсуллиги ошиб боради.

Мавзу юзасидан адабиётлар рўйхати

1. Аюрова М.Ю. Логопедия. Ўзбекистон файласуфлар Миллий жамияти. Т.: 2011 й.
2. Волкова Л.С. «Логопедия» Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «дефектология (дошк.)»— М.: Просвещение, 2003.
3. Развиваем связную речь у детей 4 -5 лет с ОНР. Конспекты подгрупповых занятий логопеда / Н.Е. Арбекова. — М. : Издательство ГНОМ, 2014.
4. Нуркелдиева Д., Чичерина Я.Е. Илк, мактабгача ва кичик мактаб ёшидаги болаларни психологик, педагогик, логопедик текшириш. Т.: “Янги аср авлоди”, 2007 йил.

